

Fiskeridirektoratet
Kystdirektoratet
Norsk Polarinstittutt
Miljøverndepartementet

FISKERIDIREKTORATET	
ARKIV	833
03. NOV. 2004	
SAKSNR.	DOK.NR.
2003/4881	70

Lufthavnveien 11
Postboks 406, 8376 Leknes
Bankgiro 4550.19.02113
Tlf.: 76 05 43 70 - Fax: 76 05 43 79
Mob. 95 88 82 50
Org.nr. 971 396 679
E-mail: lofotrad@poseidon.no
Internettadr. www.Lofotradet.no

Leknes, 1. november 2004

Høringsuttalelse til utredninger for Helhetlig forvaltningsplan for Lofoten – Barentshavet (fiskeri, skipstrafikk og ytre påvirkning)

Lofotrådet behandlet denne saken i sitt møte 29. oktober og fattet følgende enstemmige uttalelse:

Utredningene og planen i et utvidet perspektiv

Lofotrådet vil i tråd med sine tidligere uttalelser gi anerkjennelse for at det er tatt initiativ til en helhetlig forvaltningsplan for området Lofoten – Barentshavet, - - og for prosess og utredningsinnsats i forberedelsene til planen. Etter rådets vurdering er det sammenfattet gode beskrivelser og mye viktig materiale i utredningene, men det er av stor betydning å "fylle" kunnskapshull som er påvist og å gjøre bakgrunns materialet for planen mer dekkende. Rådet vil også framheve vektleggingen av området som økosystem, bærekraftig utvikling og at føre-var-prinsippet skal gjelde..

Ut fra materialet som foreligger og situasjonen i området er det allerede på sin plass å sette fokus på en del forhold:

I utredningene vises det til at området er et av de minst forurensede havområdene i verden og i tilknytning til utredningene vises det til den store verdiskapingen som skjer i området gjennom de marine næringene. Samtidig framhever en rapport fra FNs miljøprogram omfattende trusler i området som: En planlagt mangedobling av olje- og gasstransport, overfiske, lagring av atomavfall og invasjon av fremmede arter. Dette gir skjerpede krav både til videre forsknings- og utredningsinnsats, til den helhetlige forvaltningsplan som styringsredskap, - - og til oppfølgende politikk og forvaltningspraksis.

Politikken for området og forvaltningen av området må inngå i en mer prioritert og aktiv norsk politikk for nordområdene.

Beslutninger som fattes og hendelser i området kan gi store konsekvenser for næringsliv og samfunnsliv i kystområdene og må også sees i sammenheng med arbeidet for å videreutvikle en kystpolitikk for de berørte områder.

Avgrensningen av området for utredningen

Lofotrådet har tidligere påpekt at en avgrensning av utredningsområdet til Lofotens ytterside ikke er akseptabel, selv om enkelte delutredninger og beskrivelser også strekkes lengre mot sørøst. Både økologisk, økonomisk og samfunnsmessig må hele Lofoten sees som en del av analyseområdet. Mange forhold tilsier at utredninger for Lofoten - Barentshavet som ikke omfatter Lofotens innside og ser mer spesifikt på Lofoten er ufullstendige. Det er viktig å peke på at:

En vesentlig del av skreiens gyting skjer i denne delen av Lofoten.

Området har årlig konsentrert innsig av store sildemengder.

Kystnær fangst av disse marine ressursene har gitt en økonomisk og samfunnsmessig struktur som er konsentrert langs Lofotens innside og som gir ringvirkninger for andre distrikter.

Lofoten er en av de mest internasjonalt kjente regionene i landet og bl.a. gjennom internasjonal turisme og mediedekning vil forurensningssituasjoner i Lofoten kunne få utvidede negative effekter for nasjonale fiskeriprodukter og reiselivsprodukter.

Som øygruppe stikker Lofoten mer ut i storhavet enn andre kystområder og kan være mer eksponert og utsatt for ulike hendelser/konsekvenser fra analyseområdet og andre områder.

Andre merknader til utredningene

Konsekvenser av fiskeri

Lofotrådet merker seg utredningens påpekning av at fiskeriene i analyseområdet samlet sett er de viktigste for Norge og at de betraktes som fundamentale for kystsamfunn i Nord-Norge. Kystflåtens betydning for mange småsamfunn framheves også og rådet vil i denne sammenheng framheve at Lofotfisket, slik det har vært drevet, kystnært, og med et vesentlig innslag av mindre fartøy representerer en fangsttilpassning som både er i samsvar med økologiske, distriktpolitiske og ulike økonomiske hensyn.

Lofotrådet merker seg også utredningens eksempler om sjøpattedyrenes beiting på de viktigste fiskeartene og vil framheve at fangst av sjøpattedyr må inngå som en del av bærekraftig høsting, og som kan være med på å gjenopprette bedre balanse mellom artene.

Konsekvenser av ytre påvirkning

Slik Lofotrådet vurderer utredningen framstår de langsiktige konsekvenser av klimaendring som de mest alvorlige konsekvenser for området, selv om dette overskrider utredningens planhorisont. Forskyving østover av gyteområdene for torsk og sild og utvidelse østover av beiteområdene for andre fiskeslag må følges gjennom forskning og sentrale norske myndigheter må føre en aktiv nasjonal og internasjonal politikk i forhold til klimautvikling. Krav til forskning og mer aktiv politisk oppfølging må også gjelde langtransporterte miljøgifter. Rådet ser det som viktig at utredningen vier spredningen av kongekrabben oppmerksomhet. Her må det både settes inn økt forskning og hardere beskatning. Rådet er også bekymret for at faren for radioaktiv forurensning og fortsatte trusler fra Sellafieldanlegget kan være underkommunisert i utredningen.

Konsekvenser av skipstrafikk

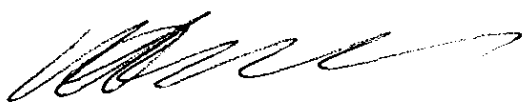
Det er en bekymring i regionen for konsekvenser av den forventede veksten i olje- og gasstransport utenfor området, som vil følge av økt norsk og russisk petroleumsaktivitet. Redegjørelsene fra Kystdirektoratet om arbeidet for permanente seilingsleder utenfor territorialfarvannet, bedre overvåking og varsling vurderes som riktige initiativ i denne sammenheng, men etter rådets vurdering er mange ledd i oljevemberedskapen for dårlig slik det er i dag. I forhold til Lofotens geografiske plassering og spesielle situasjon er både nærheten til slepebåtberedskap og tilgangen til tyngre lenseutstyr for fjern. Lofotrådet ser en videreutvikling av et beredskapssenter for oljeværn på Fiskebøl som et av mange viktige tiltak på dette felt. Rådet vil også minne om at situasjonen etter fartøyet Gudrun Gisladottirs forlis illustrerer at problemstillinger knyttet til ansvarsforhold og reaksjonsevne ved oppfølging etter forlis fortsatt er gjenstand for en uklar praksis. Spørsmålet om erstatningsordninger til samfunn og næringer som rammes ved forlis/oljesøl må også utredes og inngå som en del av beredskapen.

Utredningene sett i sammenheng.

Samlet illustrerer utredningene Lofotens tilknytning til og avhengighet til analyseområdet. Satt inn i en bredere sammenheng hvor lokal kunnskap og andre kilder kobles inn er det også tydelig (som påpekt i regionens kommentarer til ULB) at Lofoten er i en spesiell situasjon og kan bli spesielt utsatt for mange av de konsekvenser som er beskrevet i utredningene. Forhold som utredningene beskriver føyer seg også inn som understøttende argumenter for synspunkter og krav som regionen har fremmet gjennom sin kommentar til ULB.

Eksempelvis vil både økt skipstransport av oljeprodukter, eventuell petroleumsutvinning i nærområder og sannsynligheten for mer ekstreme vær-situasjoner stille større krav til oljevemberedskapen og avklaringer i forhold ansvar/handlingsberedskap og erstatningsordninger.

Med hilsen
Lofotrådet

Atle Kanstad
sekretariatsleder

Kopi: Stortingets næringskomité
Stortingets miljøkomité
Nordland fylkeskommune